

розрив реальних зв'язків шляхом включення об'єктів у нестандартні їм ситуації, наділення їх невластивими функціями, поєднання різноманітних об'єктів у новий образ.

Список використаних джерел

1. Выготский Л. С. Вопросы детской психологии / Л. С. Выготский. – СПб.: СОЮЗ, 1999. – 224 с.
2. Діти і соціум: Особливості соціалізації дітей дошкільного та молодшого шкільного віку : монографія / А. М. Богуш, Л. О. Варяниця, Н. В. Гавриш та ін.; наук. ред. А. М. Богуш; за заг. ред. Н. В. Гавриш. – Луганськ: Альма-матер, 2006. – 368 с.
3. Сухомлинський В. О. Вибрані твори: в 5 т. / Редкол.: Дзевєрін О. Г та ін. / В. О. Сухомлинський // Серце віддаю дітям. Народження громадянина. Листи до сина. – К.: Рад. шк., 1977. Т. 3. – 671 с.

ІЛІЙЧУК Л.В.

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Україна

ФОРМУВАННЯ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЗАСОБАМИ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

В умовах упровадження Концепції Нової української школи відбувається переорієнтація початкової ланки освіти, яка вимагає від учителя не лише теоретичних знань, але й здатності до критичного осмислення і варіативного застосування змісту, форм та методів навчання з урахуванням інтересів і здібностей учнів. Відтак одним із найважливіших завдань закладів вищої освіти є формування у майбутніх фахівців критичного мислення, здатності швидко адаптуватися до різних умов, знаходити шляхи розв'язання професійних і соціальних завдань у будь-яких нестандартних ситуаціях. Значний потенціал у напрямі розвитку критичного мислення студентів мають інформаційні технології, використання яких у навчальному процесі вимагає готовності як викладачів, так і студентів до серйозних перетворень, що відповідають сучасним вимогам швидкозмінного інформаційного суспільства.

Виникнення і розвиток інформаційного суспільства вимагає широкого застосування інформаційних технологій в освіті, що визначається багатьма чинниками. По-перше, впровадження інформаційних технологій у сучасну освіту суттєво прискорює передавання знань і накопиченого технологічного та соціального досвіду людства не тільки від покоління до покоління, а й від однієї людини до іншої. По-друге, інформаційні технології, підвищуючи якість навчання і освіти, дають змогу людині успішніше й швидше адаптуватися до навколишнього середовища, до соціальних змін. По-третє, активне й ефективне впровадження інформаційних технологій в освіту є важливим чинником створення нової системи освіти, що відповідає вимогам інформаційного суспільства і процесу модернізації традиційної системи освіти [1].

Інформаційні технології являють собою сукупність методів і технічних засобів збирання, організації, зберігання, обробки, передачі, подання інформації, які

розширюють знання людей і розвивають їх можливості управління технічними і соціальними процесами [2]. Вони є об'єктно-орієнтованими системами, які представляють на екрані модель інформаційного середовища певної предметної спрямованості у вигляді сукупності об'єктів, що вивчаються, і зв'язків між ними. Функціональні можливості даного середовища забезпечують здійснення різноманітних перетворень з досліджуваними об'єктами за допомогою багатого інструментарію виконання технологічних операцій з цими об'єктами, зокрема експериментування з метою перевірки своїх гіпотез, дослідження закономірностей, розробка алгоритмів, прогнозування результатів, змістовна інтерпретація отриманих даних тощо, що в свою чергу сприяють формуванню критичного мислення студентів.

Важлива особливість інформаційних технологій зумовлена застосуванням засобів візуалізації та комп'ютерної графіки, які не тільки підвищують рівень розуміння інформації, відкриваючи принципово нові навчальні можливості, але й є могутнім інструментом пізнання, ефективним засобом посилення інтелектуальних здібностей майбутніх фахівців. Вони дають можливість розміщувати інформацію на екрані зручним для аналізу чином, працювати з декількома об'єктами одночасно, наочно спостерігати за ними при зміні умов або параметрів, змінювати розміри об'єктів, виділяти найбільш важливі компоненти тощо. При цьому не програма керує процесом навчання, пропонуючи той чи інший варіант подання або розміщення об'єктів, а студенти, відповідно до свого бачення, розуміння внутрішніх зв'язків і закономірностей, що вивчаються, виконують ці дії і тим самим стають суб'єктами навчання, оскільки програма вимагає від них активного управління [3].

Інформаційні технології є ефективним засобом розвитку у студентів умінь самоконтролю, самооцінки, перевірки отриманого рішення, співставлення його з умовою завдання тощо. Вони відразу бачать реакцію комп'ютера на їх дію і можуть виправити помилку, не очікуючи перевірки викладачем. Такий миттєвий зворотний зв'язок активізує мислительну діяльність, стимулює самостійний пошук помилки у власних діях і шляхів правильного розв'язання певного завдання. Разом з тим, інформаційні технології дають можливість кожному переконатися у необхідності самоконтролю, самооцінки власних дій. Сама по собі програма ніяк не може забезпечити правильне розв'язання завдання, вона лише допомагає користувачу, автоматизуючи рутинні дії введення, опрацювання та подання інформації, пропонуючи для цього велику кількість спеціальних засобів, а вже сам студент обирає варіант, який вважає за потрібний [3].

Отже, ефективність використання інформаційних технологій як засобу розвитку критичного мислення майбутніх фахівців зумовлена використанням інтелекту людини, а не програми. Дії щодо планування, організації, структуризації інформації, її аналізу, оцінки, прийняття оптимальних рішень залишаються за користувачем, який при їх виконанні повинен володіти теоретичними знаннями з теми, що вивчається, і відповідними вміннями. Це у свою чергу дозволяє більш продуктивно використовувати і розвивати інтелектуальні здібності студентів, стимулювати та активізувати розумову діяльність, формувати у них критичне

мислення.

Список використаних джерел

1. Ставицька І.В. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті. 2012. URL: <http://confesp.fl.kpi.ua/node/1103>
2. Жалдак М.І. Проблеми інформатизації навчального процесу в середніх і вищих навчальних закладах. Комп'ютер у школі та сім'ї. 2013. № 3. С. 8-15. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/komp_2013_3_3
3. Хачумян Т. Формування критичного мислення студентів вищих навчальних закладів засобами інформаційних технологій: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.09 / Харківський нац. пед. ун-т ім. Г.С.Сковороди. Харків, 2005. 221 с.

ІЛЬТЮ Г.Ф.,
КУХАРЧУК О.С.,
ГУРНЯК В.І.,

Мукачівський державний університет, Україна

КУЛЬТУРНІ ЯВИЩА ЗАКАРПАТТЯ 50-70-Х РР. ХІХ СТ

Місцеве будителство, на відміну від української національно-політичної ідеї, мало інакші мовно-культурні та суспільно-політичні уподобання. Закарпатська інтелігенція, за незначним винятком, орієнтувалася на інші духовні цінності, мала інший менталітет. Навіть міське москвофільство було тут набагато ретрограднішим від галицького [3.-с.130]. У другій половині ХІХст. на відміну від Закарпаття, в Галичині виникають українські культуротворчі та культурофункціонуючі інституції. Так, у Львові 1861 р. була заснована «Русь бесіда», 1868р. – «Просвіта». Їх організаційні структури поширилися по всій території Галичини. Дуже важливу роль відіграло й Товариство ім. Т. Шевченка, що з 1892 р. стало повноважною науковою установою (з 1873 по 1892 роки літературне товариство ім. Т. Шевченка). Важливу роль в українському національному пробудженні Східної Галичини кінця ХІХст. та піднесенні на її теренах української культури відіграла греко-католицька церква та особисто митрополит А. Шептицький [3, с.131]. До того ж необхідно відзначити внесок українців Наддніпрянщини в подоланні провінційного галицького світогляду, москвофільства, в прищепленні духу всеукраїнства і соборності, розбудові вищеназваних українських культурних та ширших суспільних установ, у донесенні до українців Східної Галичини і Північної Буковини української книжки, українського слова [1, с.119-126].

Таких інституцій Закарпаття в другій половині ХІХст. не знало. А українська книжка, за окремими виключеннями, так і не продерлася через Карпати. Окрім М. Драгоманова, ніхто з наддніпрянців серйозно не клопотався, щоб вплинути на події в цьому найбільш західному куточку української землі. Практично українське Закарпаття було поза сферою цілеспрямованого українського культурного впливу. Головна увага наддніпрянців була прикута до Галичини, яка не зазнавала такого сильного асиміляційного тиску з боку Віденської влади як Закарпаття від угорців [3, с.128]. Навпаки, час від часу Відень намагався навіть балансувати між поляками